

De visie achter het EcoZeN College

In onderstaande visie komen inzichten en motieven naar voren die mede ten grondslag liggen aan dat wat wij het EcoZeN College noemen.

Dit verhaal is, laten we eerlijk zijn, geen gemakkelijk verhaal. We leggen als het ware uitgebreid verantwoording af waarom we de dingen doen zoals we ze doen. We gaan hiermee de ingewikkeldheid van de werkelijkheid niet uit de weg. Natuurlijk zouden we kunnen volstaan met alleen enkele one-liners, die gemakkelijk 'doorgeslikt' kunnen worden, maar onze visie, ons bestaansrecht verzet zich tegen een al te oppervlakkige benadering. Willen we namelijk een bijdrage leveren aan een veranderende maatschappij dan zullen zowel de materiële als de geestelijke/sociale aspecten gezamenlijk - The whole man must move at once - onder ogen moeten worden gezien.

Je moet al van lezen houden en wat kunnen filosoferen, dus al wat dieper nagedacht hebben over het leven en de huidige maatschappij, om de essentie van onze achtergrond verhalen te kunnen begrijpen. Als je echter een echte praktische ambachtsman/vrouw bent die intuïtief weet heeft van die essentie, en niet zo van lezen houdt, dan heb je aan de laatste pagina's (vanaf pag. 13) mogelijk wel genoeg omdat het een soort samenvattende conclusie is van de pagina's daarvoor. Want hoe belangrijk woorden ook kunnen zijn, tenslotte gaat het uiteindelijk toch om de daden die daar uit voortkomen.

Inleiding

Door middel van een metafoor (gelijkenis) willen we de aard van de ontwikkelingen sinds 1998, het jaar van de herstart, samenvattend omschrijven. Op Ecolonie hebben we sindsdien, met vooral aandacht voor "het kleden en voeden (de materiële basisvoorwaarden) van 'het kind Ecolonie', gewerkt. Deze fase volgde op een periode van 'negen jaren van zwangerschap' (1989 tot 1998) welke periode we met terugwerkende kracht zo omschrijven. De energie van het toen overheersende vrouwelijke, ontvangende principe veranderde na die eerste negen jaren in de energie van het scheppende, mannelijke principe.

In 2012 is er na 'het materieel voeden en kleden van het kind' langzamerhand een nieuwe fase aangebroken waarin stap voor stap bovengenoemde twee energieën, de ontvangende en de scheppende geïntegreerd werden. Dat proces is nog steeds

gaande tot op de dag van vandaag. Steeds weer is het een zoeken en vinden van de balans daarin. Nooit is het af, het blijft 'unabgegolten'.

Dit verhaal wat tot doel heeft uit te leggen waarom wij de werkplaats voor ambachtelijke vaardigheden, het EcoZeN College, hebben opgericht, en dus gaat over de toekomst van Ecolonie, heeft de unieke ervaringen die sinds de oprichting in 1989 zijn opgedaan als basis.

De essentie van die veranderingen kunnen het beste geïllustreerd worden door het verschil in de titels van twee boeken. Hoe simpel kan het zijn.....

Als eerste willen we het boek "**Je kunt de wereld veranderen**" van Ervin Laszlo (uitg. Ankh Hermes) noemen, dat wij sinds 2004 als leidraad aanbevelen aan diegenen die zich wilden verdiepen in bronnen die de verwoording van onze visie mee vorm gaven. (deze bronnen, deze schrijvers noemen wij 'bondgenoten'). In de titel van dat boek ligt de nadruk op het woord *kunnen*. Het woord behelst een min of meer vrijblijvende uitnodiging: 'kom op, sta op, doe mee, jij kunt het ook, schroom niet, laat je angst varen!'

Het tweede boek heeft de titel: "**Je moet je leven veranderen**". Daarmee heel duidelijk stelling nemend: je hebt geen keuze, het is vijf voor twaalf, je hebt geen tijd te verliezen. Het boek is geschreven door de cultuurfilosoof Peter Sloterdijk (uitg. Boom- 2011). Vanaf 2012 werd dit boek toch vooral richting gevend voor ons handelen. Werken en wonen op Ecolonie, in welke rol dan ook, is geen vrijblijvende zaak. **Immers, kunnen of moeten, dat maakt een wereld van verschil, dat moge duidelijk zijn.**

Dat 'moeten' heeft natuurlijk alles te maken met de constatering dat de actuele toestand van ons leefgebied de aarde en haar atmosfeer ernstig wordt bedreigd. Voor degenen die betrokken zijn bij ons wel en wee hoeven we deze conclusie in dit verband niet verder uit te leggen. Daarom laten we het bij een onthutsend voorbeeld dat weergegeven wordt in de kop van een artikel in dagblad Trouw: 'De atmosfeer is nog nooit zo ernstig vervuild geweest als nu' - 25/11/2011. De klimaattop in Parijs in 2015 liet zien dat de noodzaak om te veranderen nu wereldwijd gedeeld wordt.

Tenminste..... want laten we wel wezen, reeds in 1982 beschreef Bob Goudzwaard (1934), de architect van de 'economie van het genoeg' al:

"In de op groei gebaseerde samenleving worden kapitaal, arbeid en natuur door de tunnel geperst om er een zo groot mogelijke economische groei uit te distilleren. We zullen van deze ongebreidelde vulkaangroei terug moeten naar een beheerste organische groei zoals te zien is bij een bloem of een boom. "

Toen reeds liet hij weten dat de economie in ecologisch en sociaal opzicht niet duurzaam is en dat het onverbiddelijk vasthouden aan het groeimodel fatale gevolgen

heeft. En nog, anno 2016 zien we dat er nog steeds gestreefd wordt naar groei; dat er nieuwe kolencentrales in Nederland worden geopend etc.

Een nieuw woord

Zoals in onze visie (zie elders) is genoemd hebben we een wereld- en mensbeeld dat uitgaat van het feit dat alles met alles samenhangt. Een aantal van die aspecten van die eenheid, van die veelzijdigheid van het bestaan en van de wisselwerking daartussen, hebben we in onderstaande alinea trachten weer te geven, uitmondend in een nieuw begrip dat je overal zult tegen komen. We vinden dat er nieuwe woorden moeten ontstaan omdat de oude niet meer volstaan. Onderstaande tekst zou je een soort samenvatting, een verdichting, zo je wilt een gedicht kunnen noemen.

De ontmoeting tussen mensen, vervuld met liefde en betrokkenheid, dat mystieke ondogmatische, open gebeuren tussen de mens en de Ander, tussen mensen onderling, tussen mens en dier, tussen mens en plant, trachten wij hier op Ecolonie op allerlei manieren inhoud te geven. In die vruchtbare ontmoeting tussen een 'zijn in wording' in het algemeen én het concrete utopische verlangen van ieder mens in het bijzonder, transmuteren al deze liefdesenergieën als het ware in een alchemistisch proces tot ecologische daden. Woorden en daden, geest en lichaam, te onderscheiden dualiteiten in tijd en ruimte, maar in Essentie onafscheidelijk, Een en Hetzelfde, als een uitdrukking van het Niets, de Kosmische Moeder, de 'Leegte achter de Leegte'. Dat alles willen wij hier oefenen, de tijd nemend, duurzaam, op een ambachtelijke wijze, indachtig alle paradoxen; op weg naar. Tegelijkertijd wetend dat er geen tijd te verliezen is. Een waarlijk vernieuwend symbolisch woord wordt uit deze vruchtbare ontmoetingen geboren:

EcoZeN

Het begrip symboliseert in haar eenvoud de twee-eenheid, onlosmakelijk verbonden als lichaam en ziel, materie en geest, het **Eco**ecologische en het **Zijn**. Een prachtig woord gelet op onze visie dat lichaam en geest alleen samen de andere oever kunnen bereiken; in hun eentje lukt hun dat niet. De andere oever staat dan symbool voor een ander paradigma, een andere levensbedding; een andere wijze van in het leven staan.

'The whole man must move at once'.

Wat betekent ZeN voor ons?

Een uitleg van wat ZeN betekent, begint met de vaststelling dat het wezen van Zen absoluut niet in woorden uit te drukken is. Telkens als we in ons leven een gebied betreden dat te maken heeft met de diepere lagen van ons bestaan, lopen we tegen het probleem aan dat woorden ten enen male tekortschieten. Je betreedt immers een gebied dat ons denken overstijgt en onze taal maakt deel uit van dat denken en kan deze grenzen dus nooit overschrijden.

ZeN is geen psychologie en ook geen filosofie! ZeN mag ook niet verward worden met zen-boeddhisme, dat gericht is op verlichting en het overstijgen dan wel uitbannen van de duisternis. ZeN is totale ontmoeting, niets uitsluitend.

Hoe dan de kern van ZeN aan te duiden als woorden falen? ZeN ontvouwt zich in het leven op het moment, als je even losgeweekt bent uit alle conditioneringen die zich in je geest genesteld hebben in de lange jaren van opvoeding en culturele vorming. Ecolonie is in dat opzicht een typische ZeN plek. Het leven ter plekke is soms als een snelkookpan die je vroeg of laat onverwachts confronteert met een situatie waarop je niet voorbereid bent. Zij werkt daarnaast als het ware als een heldere spiegel.

Door de afgelegen ligging opent zich, ook sneller dan anders het geval zou zijn geweest, een poort tot een uitleg van wat ZeN zou kunnen betekenen. Je kunt je langzaam bewust worden van al de conditioneringen waardoor je denkt zoals je denkt, waardoor je bent zoals je bent. De weg van ZeN is het gestaag afpellen van deze schillen van voorgeprogrammeerde oordelen, reacties en denkbeelden. Centraal staat daarbij altijd je eigen leven: je handelen, je denken, je voelen van alledag. Alleen midden in dat mysterie, in het centrum van de cycloon, ligt jouw antwoord op de vraag: Wat is de ZeN van het leven? De weg van ZeN vraagt om kracht en grote inzet! Lezen en luisteren alleen brengen je niet dichterbij ZeN. Het draait uiteindelijk om wat jij er in je eigen leven van tot uitdrukking brengt. Tot zover onze uitleg over het begrip ZeN. Mocht je er nog meer over willen lezen dan verwijzen we je naar ons uitgebreide verhaal van 93 pagina's dat je kunt lezen na dit verhaal. Onderaan vind je de link daar naar toe.

Maar daar willen we het paradoxaal genoeg - in de geest van ZeN, voor zover daar iets over te zeggen valt - niet bij laten.

We willen ook andere inzichten tot hun recht laten komen; met name van die filosofen, die we als onze 'bondgenoten' beschouwen, die ook ondogmatisch de realiteit onder ogen zien en handreikingen geven die we kunnen beschouwen als voeding voor onze ziel en tegelijkertijd behulpzaam zijn bij het veranderen van onze levensbedding.

Werkelijk vernieuwen

Werkelijk vernieuwen betekent onze levensbedding radicaal wijzigen. De beweging die gemaakt moet worden door de mensheid, die in de richting van de oude levensoriëntatie naar een nieuwe (wat heet...) gaat, zullen ook wij op Ecolonie op alle nivo's moeten ondergaan en vorm geven. Jawel moeten, om de dwingende noodzaak om het te gaan doen, duidelijk te beklemtonen. De mensheid staat tenslotte meer dan ooit met zijn rug tegen de muur. Daarbij dienen we ons wel te realiseren dat er, om tot gedragsverandering te komen, in alle opzichten geoefend dient te worden. Het woord oefenen en het daaraan gekoppelde handelen, zal alle aandacht moeten krijgen in een Ecolonie van de toekomst. In onze cultuur zijn we het inzicht kwijtgeraakt dat de betekenis van het woord oefenen, anders gezegd de waarde van deze zich herhalende handelingen gericht op een doel om datgene wat je wilt bereiken te vervolmaken, van zeer groot belang is. Om te oefenen, om als het ware ambachtelijk bezig te zijn, en daar uiteindelijk een bepaald resultaat mee te bereiken, heb je tijd nodig. Blijkbaar hebben we echter met elkaar afgesproken dat we die tijd niet meer hebben. Niet voor niets is er de overheersende stelregel: tijd is geld.

Kees Zoeteman ('Pioniers gevraagd'- uitg. Servire 1995), in die tijd adj. secretaris-generaal van het toenmalige Ministerie van Milieu:

"Als een opgejaagde jonge Faust geloven we nog dat we straks krijgen waar we steeds naar verlangd hebben: een enkele reis naar het paradijs en dat we daar voor een dubbeltje op de eerste rang mogen zitten. Maar dreigen we door onze gehaaste uiterlijke levenswijze niet beroofd te raken van het kostbaarste dat we bezitten , ons innerlijke koningschap, onze persoonlijke toegang tot de innerlijke bron van kracht?" (blz.251)

Iedereen lijkt op deze 'vuistregel - tijd is geld - van zogenaamd modern leven' te worden afgerekend. Alle uithoeken van de aarde worden met dat virus besmet door datgene waaraan we de naam 'globalisering' hebben gegeven. Zoeteman benoemt dit virus: *'..... het kapitaal dat als een elektromagnetische gier de wereld rondvliegt om zich zo snel mogelijk te vermeerderen,"*

Willen we een andere oriëntatie op het leven creëren, een andere levensbedding, dan zullen we een weg moeten vinden vanuit de basis, vanuit Onszelf, vanuit het Niets. Niet als een reactie op de huidige maatschappij omdat we de genoemde 'vuistregel van modern leven' ongewenst vinden, maar omdat we met ons hele wezen weer contact hebben gemaakt, cq. willen maken met wat in onze ogen de essentie van leven is. Dat beeld, die concrete levenssituatie, die daaruit voortkomt, zullen we in de praktijk van de dag, zelf moeten creëren. Daarvoor hebben we zoals gezegd o.a. een nieuwe realistische, ambachtelijke, scheppende levensoriëntatie nodig en het inzicht - we kunnen het niet genoeg zeggen - dat we moeten oefenen, oefenen

en nog eens oefenen omdat een daaruit voortkomende concrete levenswijze ons niet zomaar aanwaait.

Hoewel we geen behoeften meer hebben aan nieuwe kathedralen, uitingen van vooral religieuze oefenkunst, die bepaald werden door het eenzijdig gehoor geven aan de verticale kracht, kunnen we misschien wel een voorbeeld nemen aan het doorzettingsvermogen van hen die deze kathedralen bouwden. De bouwers, gedurende meer dan drie generaties lang, namen de tijd om het eindresultaat, wat men voor ogen had te bereiken.

Daarbij dienen we steeds voor ogen te houden dat recepten of sleutels (ideologieën) voor een nieuwe levensoriëntatie en de daaruit voortkomende vormgevingen niet te geven zijn. Dat heeft de geschiedenis geleerd. Ons gedrag wijzigen doen we niet zomaar als de achterliggende 'structuren' (onze waarden en normen, de gekozen levensoriëntatie) waar het gedrag een gevolg van is, niet helder worden. Die structuren kunnen we beschouwen als de bedding van een rivier. Wijzigen we die bedding dan zal de loop van die rivier zich ook wijzigen. Het water van die rivier stroomt namelijk volgens de weg van de minste weerstand. Onze levensstroom, dus ons gedrag, gedraagt zich op dezelfde wijze.

Naar de bodem van onze ziel afdalen

Veel mensen hebben in tijden van voorspoed voor 'half-geld' mee gelift op een beweging die, zo wordt met de dag duidelijker, gekenmerkt kan worden als een economische luchtballon die elk moment doorgeprikt kan worden. Niet voor niets wordt er gewaarschuwd dat de samenleving op een (economische/milieu) crisis dreigt af te stevenen. Maar hoe bang moeten we daarvoor zijn? Waarom is er zo weinig visie en wijsheid om deze zogenaamde dreiging in een breder perspectief te plaatsen? Je hoort nauwelijks opiniemakers die de waarde van deze crisis belichten, in die zin dat zij de betekenis van het begrip crisis toelichten, als zijnde een kans om te veranderen. Om een andere bedding te creëren. Alle aandacht is gericht op cosmetische veranderingen in plaats van te beseffen dat:

'een crisis maant, verscheurt, pijn doet, maar niet kiest. Juist in een crisis is men volkomen vrij. Alles staat immers op losse schroeven. Een mogelijkheid is inderdaad afgesloten, en het lijkt wel of dat alles is, maar op een dieper nivo kan men veel meer kanten uit dan men ooit tot zich door had laten dringen. Dat is juist zo beangstigend, want wat is goed, wat is passend, wie is men eigenlijk?'

Dit citaat komt uit het boek van Hans Korteweg e.a. (De Grote Sprong, over groei en inwijding; uitg. Servire 1990). Dit boek leert ons het onderscheid te zien en begrijpen tussen radicaal je bedding wijzigen (de sprong, de initiatie) of binnen de

grenzen van die bestaande bedding cosmetische veranderingen aanbrengen. Op blz. 59 zeggen Korteweg e.a. over dat laatste: "Oppervlaktekennis biedt geen antwoord."

Bruggenbouwers naar een nieuwe weer bezielde samenleving

Peter Sloterdijk ('Je moet je leven veranderen.') heeft het in zijn filosofie, wanneer hij het over de toekomst heeft, over een 'avant-garde' die 'de kar' op weg naar een nieuwe levensoriëntatie (wereldverbetering) moet gaan trekken. De belangrijke vraag is: willen we als vereniging, maar wil jij als lezer daar ook bij horen? Liever spreken we overigens over pioniers dan over een 'avant-garde', al begrijpen we Sloterdijk zijn beweegredenen wel: wees niet bang om elitair te zijn, dompel je niet onder in het bestaande systeem uit angst om veroordeeld te worden; durf je te onderscheiden. Het was Kees (Bas) Zoeteman die reeds in 1995 het boek 'Pioniers gevraagd' publiceerde - we noemden hem eerder -, waarin hij de oproep deed te komen tot nieuwe samenlevingsvormen, waarin geëxperimenteerd kon worden met o.a. ecologische uitgangspunten en niet te vergeten de mystiek! Hij schreef met vooruitziende blik (pag.250) :

"Bij de cultuurvernieuwende experimenten en gemeenschappen hebben de deelnemende burgers nog veel moeilijkheden en innerlijke onvolkomenheden te overwinnen. Maar de moed waarmee deze pioniers beginnen is het vuur dat de verheffing van onze cultuur mogelijk maakt. We kunnen deze innoverende groepen dan ook zien als cultuureilanden, als bruggenbouwers naar een nieuwe weer bezielde samenleving."

In onze ogen hebben we op deze plek de unieke kans om dit te oefenen. Daarmee beginnen we niet pas vandaag de dag. Werken en zijn op Ecolonie is namelijk nooit een vrijblijvende zaak geweest; anders was de ontwikkeling sinds 1989 niet zover gekomen als deze nu is.

Maar de concrete toekomst zal er anders gaan uitzien. Van een jong volwassene mag je tenslotte iets anders verwachten dan van een kind.

Het woord 'moeten' in de titel van het boek van Sloterdijk wijst erop dat er noodzakelijkerwijs anders gewerkt gaat worden. Dat er andere eisen gesteld worden. Het zal duidelijk zijn dat Ecolonie geen plek kan en mag zijn waar je je uit frustratie over de wereld terugtrekt of oogkleppen op doet omdat je denkt dat die wereld dan wel aan je voorbij gaat.

Als je meewerkt aan de ontwikkeling van Ecolonie, als je hier wilt verblijven, als bewoner of als participant, langdurig of kort, wordt er iets anders van je verwacht!

Oefenen in tweestemmigheid

Deze jong volwassene zal moeten gaan oefenen in tweestemmigheid: de tonen van het scheppende (de concrete daden), vermengen met de tonen van het geestelijke, het transcendent, het zijn.

Dit beeld van de geïntegreerde twee-eenheid staat er niet zomaar in de werkelijkheid. Daarvoor zal er naast het voortzetten van de materiële voeding ook veel geestelijke voeding aangedragen dienen te worden. Geestelijke voeding die tijd van verteren vraagt. Die niet zomaar als 'losse eindjes' verzameld worden om ze te pas en te onpas te gebruiken voor onze ego-doelen.

Dat is geen gemakkelijke zaak; dat vraagt doorzettingsvermogen, inzet, inzicht en leren omgaan met je eigen 'duistere' worstelingen en om duidelijk te krijgen wat je wilt scheppen in dit leven.

De dichter Mashuo Basho (1644-1694) dichtte onderweg, op de wrede weg:

**Met een vleug waanzin in mij
wat poëzie is
ploeter ik langs de weg
temidden van het loeien van de wind.**

Oefenen in tweestemmigheid betekent ook dat we ons rekenschap afleggen of we er volledig voor willen gaan of nog steeds meedoen voor half geld, zoals Sloterdijk dat zo treffend verwoordt. Er zal toch een andere wind moeten gaan waaien in de decadente westerse cultuur om een werkelijke verandering te realiseren en dus ook in jezelf omdat je een onderdeel bent van die cultuur.

Voorbeelden van verdiepend geestelijke voeding vind je bij Han Marie Stiekema (we noemden zijn website reeds) maar ook bij Thomas Moore. In zijn boek 'De donkere nachten van de ziel' citeert hij de Ierse schrijver Johan Moriarty die, als hij een moment van intense transformatie in zijn eigen leven beschrijft, zegt:

'Als de natuur het aankan een rups te vernietigen en tot een vlinder te maken, waarom zou ik me dan niet overgeven en erop vertrouwen dat ze ook kan hanteren wat mij overkomt.' Als de natuur wat jij meemaakt aankan, kun jij zelfvertrouwen hebben en je veilig voelen. Zie jezelf niet als een geïsoleerd ego, maar als een stuk van de natuur. Dat helpt. Dat een donkere nacht zo zwart ziet komt voort uit onwetendheid. Je weet niet wat er gebeurt en waar het leven je naar toebrengt.' (blz. 431)

Maar ook Peter Sloterdijk kan ons vers geestelijk voedsel geven om te komen tot een visie die verder uitgewerkt is dan de huidige van Ecolonie en die als basis kan dienen voor een Ecolonie in de toekomst.

Zowel de Volkskrant, Trouw als de NRC hebben uitgebreid aandacht geschonken aan de inhoud van zijn boek. In de Volkskrant van 30 april 2011 heeft Peter Giesen een interview met Sloterdijk gehouden. In de krantenkop staat:

"Mensen hebben de heilige plicht hun leven te beteren, vindt de Duitse filosoof Peter Sloterdijk".

Dat is hard werken, erkent hij. "Het valt niet mee om een heilige of een Rembrandt te worden, maar je kunt er elke dag op oefenen."

Verderop in het artikel komt Giesen met de vraag: "Waarom bent u er zo van overtuigd dat zo'n nieuwe avant-garde zal opstaan?" Sloterdijk antwoordt:

"De absolute imperatief (de dwingende oproep) - je moet je leven veranderen - verschijnt nu in een andere vorm omdat de druk van de werkelijkheid zo zal toenemen. In de technische samenleving zijn de spanningen zo toegenomen dat iedereen wel voelt: zo kan het niet verder gaan. We moeten proberen nieuwe regels te formuleren die het reële bestaan) van een geglobaliseerde mensheid reguleren. Dat gaat verder dan het boeddhistische of christelijke begrip van de gemeenschap. Ik hoef immers niet in jesus te geloven om te begrijpen dat de oceanen worden bedreigd door een ecologische catastrofe. Ik hoef de raad van boeddha niet te volgen als ik eraan wil bijdragen dat het atmosferisch omhulsel van de planeet niet verder gecorrumpeerd zal worden. Ik zie de nieuwe avant-garde al ontstaan. Op de hele wereld zie je een nieuwe vorm van reflectie, er ontstaat een nieuwe generatie die haar leven al in dit perspectief overdenkt. De ethische avant-garde zal men herkennen aan de eisen die zij aan zichzelf stelt en vervult."

Hij zegt verder op de vraag voor wie de boodschap is bedoeld het volgende:

"Het is een boek voor allen en niemand. De elite die het horen wil heeft zich nog niet gevormd. Ze moet zich nog vormen in het proces van de lectuur."

Frivoliteitscultuur

Aan het begin van bovenstaand citaat spreekt Sloterdijk de woorden: 'verschijnt nu in een andere vorm'. Hij bedoelt daarmee te zeggen dat de verticale kracht vroeger de dwingende oproep bepaalde om volmaakt te worden. De toenmalige avant-garde ging eeuwenlang in kloosters werken, werd priester etc. Men ging het volk voor op de zogenaamde geestelijke ladder door te oefenen, oefenen en nog eens oefenen om geestelijk volmaakt te worden. Oefenen was in die context vooral dus bidden en nog eens bidden. Gaandeweg is de verticale kracht afgezwakt en is de horizontale kracht sterker geworden met een andere dwingende oproep! **Anders gezegd: er is een einde gekomen aan de frivoliteit die de hedendaagse mens zo wereldvreemd**

heeft gemaakt. De autoriteit die eeuwenlang van buitenaf op de mensen inwerkte is er niet meer. Sloterdijk zegt:

"Er is nog maar één mogelijke autoriteit: de autoriteit die uit het aan het wankelen gebrachte individu komt. De mondiale crisis destabiliseert de mensen. Ze is een autoriteit omdat ze zich op iets onvoorstelbaars beroept, iets waarvan ze een verbod is: de mondiale catastrofe". Dit is die andere vorm die hij bedoelt. Hij noemt het "de 'stem van de werkelijkheid' die nu onze levenswandel dicteert."

Hij vindt "dat we ons leven daadwerkelijk moeten veranderen, nieuwe levensvormen ontwikkelen en deelnemen aan ecologische en economische zelfhulpprogramma's. We kunnen niet anders dan 'doen'. Of het ons nu bevalt of niet, dat speelt geen rol meer. Het volstaat niet meer alleen een mentale of een imaginaire verandering te willen."

Ecologische voetafdruk

Als Sloterdijk gevraagd wordt in een van de interviews om een praktisch voorbeeld te geven van de dwingende oproep 'je moet je leven veranderen', antwoordt hij: 'Je moet je ecologische voetafdruk op aarde zo klein mogelijk maken. De mens is een CO₂ producent. Dat wist hij vroeger niet van zichzelf. Tot het einde van de 19^e eeuw leefde de mens in een toestand van CO₂ onschuld. Die onschuld is in de loop van de 20ste eeuw verloren gegaan.'

Over religie zegt hij: 'Wat men ook moge beweren over onze tijd; we kunnen niet spreken over een terugkeer van de religie, maar we kunnen ook niet zeggen dat mensen religie de rug toekeren. Ik spreek liever over spirituele oefeningen. We gaan inzien dat de mens door te oefenen zichzelf kan vormen.'

Uit Peter Sloterdijk zijn woorden blijkt vooral dat de dwingende noodzaak om dit leven vol compromissen en halfslachtig handelen radicaal te veranderen **nog steeds niet tot de meeste mensen is doorgedrongen**. Hij zegt, dat de burgers zich hebben aangeleerd alle serieuze tekenen van een naderende catastrofe te zien als zijnde een horror-documentaire en de ergste waarschuwingen als uitingen van druktemakers. Zodat men geen haast hoeft te maken met het ernstig nemen van de situatie. Hij schrijft:

"Niettemin zullen de tijdgenoten vroeg of laat moeten beseffen dat er niet zo iets bestaat als een mensenrecht op niet-overbelasting - net zomin als het recht alleen met problemen te worden geconfronteerd die we met beschikbare middelen kunnen oplossen."

In onze tijd is vooruitziend filosoferen mogelijk

Daarom gaat hij ook verder met nadenken en stelt dat aan de eis tot veranderen niet te ontkomen valt, tenzij door de vlucht in de verdoving. We zullen een doelmatig immuunsysteem moeten opbouwen voor de leden van de werldsamenleving. Ons 'familiegevoel' (wij horen bij elkaar en hebben wat voor elkaar over of dat wat de naam solidariteit verdient of een gevoel van bescherming geeft), kenmerkend voor een co-immuunsysteem, is op het hoogste nivo nog een loos woord.

Dit inzicht sluit aan bij Joseph Campbell (professor in de mythologie) die pleitte voor een nieuwe mythe die niemand meer uitsluit.

Sloterdijk stelt dat dit anders kan worden als de geschiedenis van het te klein opgevatte eigene en van het te slecht behandelde vreemde stopt, wanneer er dat genoemde wereldwijde co-immuunsysteem ontstaat dat op respectvolle wijze rekening houdt met de afzonderlijke culturen, particuliere belangen en lokale solidariteiten. In plaats van de vrijblijvende romantiek van het broeder- en zusterschap hebben we een coöperatieve wereldstructuur nodig. *'Zo'n structuur noemen we beschaving'*, zegt Sloterdijk.

Wat hebben we te oefenen

We zullen met elkaar opnieuw het wiel moeten gaan uitvinden zo lijkt het wel. Als beginners, die geen weet hebben hoe het moet. Met het enthousiasme van de beginnerservaring. Beginneling zijn betekent niet dat we geen verleden hebben. Verre van dat. Juist het verleden leert ons dat de tijd voorbij is voor naïeve, vrijblijvende, frivole en romantische ideeën en experimenten.

De geschiedenis is ons nu genoegzaam bekend om te weten wat de gevolgen van dit leven 'voor half geld' zijn. We zijn alleen maar beginneling ten opzichte van dat wat nog 'unabgegolten' is, wat in de toekomst verscholen ligt; we zijn dat niet ten opzichte van het verleden!

Tegen deze achtergrond is het nu nodig om soms vage, soms heldere, maar altijd voorlopige contouren van een beweging - de menselijke en natuurlijke samenleving in wording - te schetsen. Zodat we tenminste weten wat we hebben te oefenen; in welke richting we dienen te gaan. De ingrediënten van ons verhaal (en we verwijzen daarbij dan ook naar de uitgebreide versie) zijn bedoeld om te gebruiken als compost voor

Dat is meer dan het louter nemen van een besluit: men kan zich niet van de ene dag op de andere transformeren tot de mens van de toekomst.

Terecht schrijft Sloterdijk in onze ogen dan ook dat "de Nieuwe Mens voor zichzelf een groot **nog-niet** is" en dat we eerst moeten toegeven

"dat we nog door en door de oude mens zijn, doordeesemd van de overerfbare onrechtvaardigheden van de hele geschiedenis van de mensheid..... bedorven door de foute dressuren van alle voorafgaande generaties.....slachtoffer van een verknipt levensinstinct.....behept met een verkrampde, ziekelijke en hysterische angst voor de dood, de diepste bron van de niet-solidariteit onder de stervelingen."

Hoe moeten we het doen?

Oefenen, oefenen en nog eens oefenen; de rode draad van dit hele verhaal. Erkennen dat we als mens alleen maar oefenende wezens zijn. We hebben nooit anders gedaan! We zullen echter deze herhalende scheppende handelingen nu dienstbaar moeten maken aan een andere creatie. We zullen de eeuwenlange invloed van de autoriteit van verticale kracht eerst dienen om te buigen in die van de autoriteit van de horizontale kracht en daar nu werkelijk gehoor aan gaan geven, ons daarbij richtend op het 'onmogelijke', om het 'mogelijke' mogelijk te maken.

"De enige autoriteit die tegenwoordig mag zeggen: 'Je moet je leven veranderen' is de wereldwijde crisis waarvan sinds enige tijd iedereen merkt dat ze begonnen is haar apostelen de wereld in te sturen. Ze bezit autoriteit omdat ze zich beroept op iets onvoorstelbaars waarvan ze de voorafschaduwing is: de wereldwijde catastrofe." (pag.460 en verder 'Je moet je leven veranderen.")

Als we over oefenen spreken dan hebben we het over scholing.

Sloterdijk schrijft: "Wie onderwijs wil geven, wordt lid van de machtigste organisatie van de moderne wereld: **Leraren zonder Grenzen.** "

Sloterdijk is verder van mening...

*"dat het tijd is om alle vormen van oefenend leven opnieuw tegen het licht te houden omdat ze nog steeds heilzame energieën kunnen vrijmaken, ook al zijn hun toespitsingen tot metafysische revoluties, waarin ze aanvankelijk ingebed waren, op niets uitgelopen. Oude vormen moeten op hun mogelijkheid tot hergebruik worden getoetst, nieuwe vormen moeten worden bedacht. Er zou een begin moeten worden gemaakt met een nieuwe cyclus van secessies, (afscheidingen) om mensen opnieuw weg te leiden - **zij het niet uit de wereld, maar uit de matheid, de mismoedigheid, de verstoktheid, maar vooral uit de banaliteit**, waarvan Isaac Babel zei dat ze de contrarevolutie was." (pag. 457)*

Oefenend leven is niets anders dan ambachtelijk leven

Op basis van deze uitspraak zagen we, tegen de achtergrond van wat we hierboven (zie ook de uitgebreide versie) reeds opmerkten, opeens het EcoZeN College voor ons. Als een mogelijkheid. Over uitbeeldingskracht gesproken!

Sloterdijk merkte op:

'Wie niets wil weten van ambachtslieden moet dus ook zwijgen over helden'. (pag.305). En juist helden dienen we weer te worden, een andere naam voor pioniers.(Kees Zoeteman). Joseph Cambell (professor in de mythologie) wijst er op dat de helden in de mythologie een belangrijke plaats innemen.

Afsluitend citeren we Sloterdijk uit 'Je leven moet veranderen', in een poging met hem het ambachtelijk werk weer een ereplaats te geven:

- Wie de ambachtslieden verdedigt neemt het herhalende leren inclusief het langzame tempo en het weinig originele karakter ervan in bescherming. Dit vooronderstelt dat men de herhaling, die in de moderniteit zozeer werd belasterd, een nieuwe ereplaats geeft. - blz. 305
- Om een bekwame ambachtsman of een verdienstelijk musicus te worden zijn volgens een oude vuistregel minstens tienduizend uren oefenende 'praktijk' nodig - neemt men hogere graden van meesterschap in aanmerking dan mag men dat aantal gerust verdubbelen, om niet te zeggen verdrievoudigen. - blz.305
- Hierdoor wordt duidelijk uit welke gewetensvol uitgevoerde ambachtelijke arbeid een spirituele meerwaarde kan voortvloeien. - blz. 306
- Zoals voor de meerderheid van de monniken al sinds jaar en dag *het ora et labora* (bid en werk) gold, zo drong het eigentijdse (!!) *labora et ora* zich op aan de wereldse broeders van het ambachtelijke leven. - 306

Bovenstaande is een samenvatting van [het uitgebreide verhaal](#) van 93 pagina's dat in 2012 is geschreven met de titel: *De toekomst van Ecolonie / Forge Neuve*.

Samenvatting

*Op het snijpunt van Ecologie, Zijn, Zen en Kunst,
ontwikkelt zich een*

Werkplaats voor de Toekomst

- voor ambachtelijke vaardigheden en levenskunst-

het internationale **EcoZeN College**

Visie achter dit EcoZeN College

De samenleving vraagt dringend om veranderingen op alle niveaus. Sinds 1989 draagt Ecolonie daaraan een bescheiden steentje bij, door deze prachtige ontmoetingsplek te ontwikkelen op basis van o.a. ecologische uitgangspunten. Maar in onze ogen is dit niet genoeg. We vinden dat er veel meer van deze ecologische woon- en werkgemeenschappen zouden moeten ontstaan, omdat vanuit onze visie deze vorm van samenleven een belang-rijke bijdrage kan leveren aan een meer leefbare toekomst. In toenemende mate ont-moeten we mensen van alle leeftijden, die kenbaar maken dat ze ook die wensen hebben en die steeds beter beseffen dat:

** er op een andere wijze (biologisch, kleinschalig) voedsel geproduceerd moet worden;*

** er op een andere dan de gebruikelijke wijze samengeleefd dient te worden als we de aarde willen behouden;*

** wij mensen, ons een andere geestelijke levenswijze moeten eigen maken die niet gericht is op 'hebben' (consumeren), maar op zijn (zen).*

Wij beogen met dit initiatief niet een romantische 'terug-naar-de-natuur-beweging' te stimuleren, maar willen ermee 'vooruitgrijpen' op wat wij zien als een realistisch toekomstscenario.

Ons doel - een veelzijdige ambachtelijke scholing

Omdat we met Paul Gilding vinden dat 'de toekomst ons niet overkomt, maar dat we haar zelf kunnen vormgeven' willen we een veelzijdige ambachtelijke scholing opzetten. Op die wijze hopen we de kloof te overbruggen tussen enerzijds de concrete utopische dromen en anderzijds de praktische uitvoerbaarheid. Een scholing die zoveel mogelijk facetten van het leven omvat (praktisch/sociaal/geestelijk - handen, hoofd, hart). Zonder daar een naam aan te geven waren we daar de laatste 10 jaar al mee bezig. Nu is gebleken dat deze vorm van geïntegreerd werken, leren en

leven in een behoefte voorziet, willen we die werkwijze verder uitbouwen en een naam geven.

Gilde

We kiezen voor de naam EcoZeN College. Het woord Eco duidt op onze ecologische uitgangspunten, en het woord ZeN op onze open ondogmatische zijsoriëntatie op het leven. Het woord College heeft een internationaal herkenbaar karakter; iedereen weet dat daar een vorm van scholing mee bedoeld wordt. College stamt van het Latijnse woord *collegia*, dat betekende in de Romeinse tijd: gilde. Een begrip dat volledig aansluit bij onze bedoelingen.

Voor wie is dit College bedoeld?

Ecolonie wil door middel van dit EcoZeN College haar 23 jaar ervaring doorgeven aan diegenen die:

* de moed hebben om hun leven daadwerkelijk te veranderen, pionier durven te zijn, tegen de heersende maatschappelijke stroom in;

* *het inzicht hebben dat het realiseren van deze diepgaande wens geduld, nieuwe kennis en het oefenen van praktische vaardigheden vraagt:*

* passie en doorzettingsvermogen hebben om trouw te blijven aan hun inzichten en wensen, wetend dat nieuwe levensvormen niet zomaar ontstaan.

De duur van het EcoZeN College

Het EcoZeN College is niet een gebruikelijk opleidingsinstituut met afgebakende jaargangen. Niet voor niets spreken we over een **werkplaats voor de toekomst**. Hoe lang iemand deelneemt aan dit College zal afhangen van veel factoren, die per persoon verschillen. Het doel is zoveel mogelijk basisvaardigheden bij te brengen. De deelnemer aan de opleiding betaalt een vergoeding.

Ambachtelijke vaardigheden

Het EcoZeN College biedt de mogelijkheid om je te bekwamen in o.a.: het telen van groenten en kruiden - fruitteelt - broodbakken - vegetarisch koken voor grotere groepen - kaas maken, geiten & kippen houden - renoveren - natuurlijk bouwen - wecken - beheer gastenverblijf - kunst van het creëren. Daarnaast willen we kennis overdragen op welke wijze een woon- werkgemeenschap het beste georganiseerd kan worden. Ecolonie heeft daar tijdens haar 23 jarige geschiedenis veel ervaring mee opgedaan.

Levenskunst

Al deze vaardigheden beschouwen we als vormgevingen van een open, ondogmatische levensvisie en levenskunst. Tijdens de leerperiode op het

EcoZeN College willen we ook voor die visie en kunst aandacht vragen, vanuit de gedachte dat:

*Lichaam en ziel alleen samen de andere oever kunnen bereiken;
in hun eentje lukt hun dat niet.*

The whole man must move at once.

Het toekomstperspectief van een EcoZeN Network

We streven er naar dat degenen die dit College vroeg of laat verlaten zelf een woon- werkgemeenschap kunnen gaan ontwikkelen of aansluiting kunnen vinden bij een bestaande gemeenschap. Dat kan overal op de wereld zijn. Met al deze gemeenschappen willen we samenwerken of hen ondersteunen in hun ontwikkeling, om op die wijze vanuit een zelfde visie een Internationaal EcoZeN Network te vormen. Op dit moment werken we reeds samen met Wilfried van der Veen in Oeganda, die een soortgelijke plek als Ecolonie, met de naam Amasiko ontwikkelt.

Informatie

Via ecozencollege@ecolonie.eu kun je contact met ons opnemen voor meer informatie.

NB.:

Behalve dat iemand voor langere tijd deelneemt aan het EcoZeN College, blijft de mogelijkheid nog steeds bestaan om tijdelijk mee te werken aan de ontwikkeling van Ecolonie als tijdelijk participant.